

ת"פ 32164/12/17 - מדינת ישראל נגד בן שאוט

בית משפט השלום בראשון לציון
ת"פ 32164-12-17 מדינת ישראל נ' שאוט

בפני בעניין: כבוד השופטת - נשיאה עינת רון
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
בן שאוט

הנאשם

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד רימה רבאח

ב"כ הנאשם עו"ד קטי צווטקוב

הנאשם בעצמו

גזר דין

פתח דבר

הנאשם הורשע, על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן, בעבירה של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, לפי סעיף 7(א) + 7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973.

על פי עובדות כתב האישום, ביום 7.12.17 בשעה 16:20 לערך, נהג הנאשם ברכב מאזדה השייך לו, בראשון לציון.

שוטרים שהגיעו למקום על מנת לבצע חיפוש כדין ביקשו מהנאשם לצאת מן הרכב. בעת יציאתו מהרכב, הוציא הנאשם מכיסו הימני של מעילו שקית ובה סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל 19.9507 גר' נטו, אותו החזיק והשליכה על הרצפה.

מיד לאחר מכן, ערכו השוטרים חיפוש בבגדי הנאשם ומצאו בכיס הימני של המעיל 2 שקיות עם סם מסוכן מסוג קוקאין, במשקל כולל של 0.9807 גר' נטו.

כמו כן, באותה העת, החזיק הנאשם ברכב, מתחת למושב הנהג, שקית עם סם מסוכן מסוג קנאבוס במשקל כולל של 1.32 גר' נטו.

בסך הכל, החזיק הנאשם בסם מסוכן מסוג קוקאין במשקל כולל של 20.9314 גר' נטו שלא לצריכתו העצמית, וכן, סם מסוכן מסוג קנאבוס במשקל כולל של 1.32 גר' לצריכתו העצמית.

טיעוני המאשימה

ב"כ המאשימה הדגיש בטיעונו לעונש את חומרת מעשיו של הנאשם. הנאשם החזיק כמויות גדולות של סמים מסוכנים שניתן לחלקן למספר רב של מנות. עוד ציין ב"כ המאשימה כי הנזק הנגרם משימוש בסמים ומהפצתם אינו נזק של מה בכך.

הערכים המוגנים העומדים בבסיס עבירה זו הם הגנה על ביטחון הציבור והסדר הציבורי.

עוד הדגיש את הצורך בלחימה בנגע הסמים ובענישה מרתיעה שתושט על ידי בתי המשפט.

לדידה של המאשימה, מתחם העונש ההולם נע בין 15 חודשי מאסר בפועל לבין 28 חודשי מאסר בפועל.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם התקשה לבחון באופן ביקורתי ונטה לפעול באופן מרצה ופורץ גבולות, יש לו קושי במצבי סיכון וחזרה על דפוסי התנהגות. עוד ציין שירות המבחן כי בבדיקות שנעשו לנאשם, התגלו שרידי סם. אולם, הוא שלל כי השתמש בסמים ולא ידע להסביר תוצאה זו.

למרות התרשמות זו, המליץ שירות המבחן להאריך את המאסר המותנה התלוי ועומד נגדו, להטיל עליו 250 שעות לתועלת הציבור וצו מבחן לשנה. ב"כ המאשימה הדגיש כי המלצותיו של שירות המבחן אינן עולות בקנה אחד עם חומרת מעשיו של הנאשם ונסיבות ביצועם, בסמוך לגזר דין קודם שניתן נגד הנאשם בעבירות סמים אחרות.

לזכותו של הנאשם עומדת הודאתו במיוחס לו, מצבו הבריאותי והעובדה שהחל טיפול ראשוני. ללא טיפול זה, הייתה המאשימה עותרת להשית על הנאשם עונש שיהא באמצע מתחם העונש ההולם. לדידה של המאשימה, השיקום שעבר הנאשם אינו שיקום כה קיצוני המצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם. עם זאת, משהחל טיפול ראשוני, סבורה המאשימה כי עונשו של הנאשם צריך להיות ברף התחתון של מתחם העונש ההולם.

עוד עתרה המאשימה כי יופעל מאסר מותנה התלוי ועומד נגד הנאשם, בחופף ובמצטבר וכן, כי יחולט רכבו של הנאשם וכסף מזומן שנתפס וכי בית המשפט יכריז כי הנאשם סוחר סמים.

ב"כ המאשימה תמך טיעונו בפסיקה רלוונטית אשר יצאה תחת ידי בתי המשפט.

טיעוני ההגנה

ב"כ הנאשם ביקשה להימנע מהכרזתו של הנאשם כסוחר סמים ומחילוט רכבו. היא הדגישה כי אין אינדיקציה

כלשהי כי הנאשם סחר בסמים וכי הרכב קשור להובלת סמים, אחסון סמים או עסקת סמים. רוב הסמים שנתפסו נמצאו על הנאשם.

היא הדגישה בטיעוניה לעונש את נסיבותיו האישיות של הנאשם, יליד 1991, אשר גדל בצל התמכרות אביו לסמים ופרט לעבירה זו, ביצע עבירת סמים יחידה בשנת 2013, גידול וייצור סמים, בגינה נגזר דינו בשנת 2016 למאסר בפועל בן חמישה חודשים. את עבירת הגידול ביצע לאחר שעבר תאונת עבודה בשנת 2010, בגינה הוא סובל מכאבים כרוניים קשים ומוכר כבעל 53 אחוזי נכות מהמוסד לביטוח לאומי. על כן, ביקש להקל על כאביו באמצעות חומרים ממכרים.

נסיבות חייו אינן פשוטות, מערכת היחסים של הנאשם עם אביו אינה פשוטה. מאז שנפתח התיק דן, בדצמבר 2017, הנאשם עשה שינוי משמעותי באורחות חייו. הוא שהה במעצר בית כשנה, לא הפר את התנאים המגבילים שהוטלו עליו ולא הסתבך עם החוק. הנאשם הודה במיוחס לו וביקש כי יופנה לשירות המבחן. מאז, הוא השתלב בטיפול מזה כשישה חודשים והוא עוסק בצורה משמעותית בשיקום חייו ובריאותו. שירות המבחן התרשם כי הנאשם משתלב היטב בטיפול קבוצתי ופרטני, מביע מוטיבציה ורצון לשינוי, מוסר בדיקות שתן "נקיות" פעמיים בשבוע, רוכש מיומנויות להתנהלות תקינה ומשתף בקשיים ובדפוסי התנהגות קשים. הנאשם נישא לבת זוגו והם מצפים לילד.

ב"כ הנאשם סבורה כי הרף התחתון של מתחם העונש ההולם הוא עונש מאסר אשר ירוצה בדרך של עבודות שירות וכי יש למקם את הנאשם בתחתית המתחם.

לטעמה של ב"כ הנאשם, הליך השיקום אותו עובר הנאשם ואשר הוא מצוי בעיצומו צריך להטות את הכף לעבר העדפת שיקולי שיקום והארכת המאסר המותנה התלוי ועומד נגדו.

עוד עתרה ב"כ הנאשם להימנע מהשתת רכיב כספי על הנאשם, לאור מצבו הכלכלי, כפי שעולה מהמצויין בתסקירי שירות המבחן ולאור הזמן הממושך בו שהה בתנאים מגבילים.

ב"כ הנאשם תמכה טיעוניה בפסיקה רלוונטית אשר יצאה תחת ידי בתי המשפט.

הנאשם סיפר בבית המשפט כי למרות הקושי להיות שנה וחצי מצוי בתנאי מעצר בית, הוא מנסה לחזור לדרך הישר ולהשתקם. הוא התחנן ובקרוב עתיד להיות אב.

תסקירי שירות המבחן

תסקיר שירות המבחן גולל את קורות חייו של הנאשם. הנאשם בן 27 שנים, מתגורר בבית הוריו ברמלה ואינו עובד. מצוי בתנאי מעצר בית מלא בפיקוח אמו ובת זוגו, כעת יכול לצאת לשעתיים התאוררות ביום.

הנאשם גדל במשפחה קשת יום, מערכת היחסים בין הוריו לא הייתה יציבה ואביו הרבה להיעדר מהבית על רקע התמכרותו של האב לסמים וניהול אורח חיים שולי.

בהיותו בן 18, במהלך שנת 2010, נפצע בתאונת עבודה, נקרעו מספר רצועות בברכו, הוא טופל תרופתית,

עבר מספר ניתוחים ותהליך שיקום ארוך. בעל 53% נכות רפואית מביטוח לאומי. לאור מצבו הרפואי, לא גוייס לצבא. לאחרונה, שבר את קרסולו ועבר ניתוח במאי 2018. זקוק לטיפול פיזיותרפיה.

שירות המבחן ציין כי הנאשם הורשע בעבר בעבירות גידול וייצור סמים מסוכנים, החזקה ושימוש בסמים לצריכה עצמית והחזקת סכין שלא כדין. בגין עבירות אלו נידון לעונש מאסר בפועל בן חמישה חודשים אשר רוצה בדרך של עבודות שירות. כן, הושת על הנאשם עונש מאסר מותנה למשך חמישה חודשים אשר הינו בר הפעלה.

שירות המבחן ציין כי הנאשם התקשה לבחון התנהגותו באופן ביקורתי, נטה לפעול באופן מרצה ופורץ גבול, תוך קושי לזהות את מצב הסיכון בו הוא נתון, חזרה לדפוסי עבר בעייתיים והשלכות עתידיות אפשריות. עוד העריך שירות המבחן כי סנקציות עונשיות קודמות שהוטלו עליו לא היוו עבורו גורם מרתיע ומציב גבול להישנות ביצוע העבירה האמורה.

הנאשם מסר בדיקת שתן ותוצאותיה העידה על הימצאות שרידי סם מסוג קנאביס. הוא שלל שימוש בסמים מזה חודש וחצי והתקשה להסביר את ממצאי הבדיקה.

שירות המבחן ציין כי הנאשם גילה הבנה ומודעות ראשונית לבעיית התמכרותו והצורך בהשתלבותו בטיפול והופנה על ידיהם לטיפול ביחידה לטיפול בהתמכרויות ברמלה. עם זאת, הוא מתקשה להכיר בקשייו הרגשיים, קיים בו צורך לריצוי סביבתי והוא נוטה להשליך קשייו על גורמים חיצוניים.

שירות המבחן המליץ לדחות את הדיון בשלושה חודשים ולהמשיך ולבחון השתלבותו בטיפול.

תסקיר נוסף של שירות המבחן תאר כי הנאשם השתלב בטיפול ביחידה לטיפול בהתמכרויות ברמלה. הוא השתתף במפגשים טיפוליים פרטניים ומוסר בדיקות שתן אשר עד כה נמצאו נקיות משרידי סמים. הנאשם מביע מוטיבציה להמשך השתלבותו בטיפול. גורמי הטיפול מתרשמים כי יש מקום להתחיל בהליך שיקום תעסוקתי לאור מצבו הכלכלי המורכב. עוד ציינו כי כחלק מן ההליך הטיפולי, עתידה להתקיים ועדה בעניינו, שמטרתה לעקוב אחר השתלבותו בהליך הטיפולי ולגבש מטרות להמשך עבודה טיפולית, לשינוי ושיקום אורח חיו.

שירות המבחן המליץ לדחות את הדיון בעניינו בחודשים נוספים.

תסקיר שלישי של שירות המבחן ציין כי מאינפורמציה עדכנית שקיבל שירות המבחן מגורמי הטיפול ביחידה לטיפול בהתמכרויות ברמלה עלה כי הנאשם משתף פעולה בהליך הטיפולי, משתף בפתיחות בקשיים הממוקדים בדפוסי התנהגותו המכשילים ובעיית התמכרותו. הוא החל לרכוש מיומנויות להתנהלות תקינה במצבי קונפליקט בחייו. הוא מביע מוטיבציה להמשך השתלבותו בטיפול ובהדרגה, נבנים יחסי אמון בטיפול. עוד צויין כי הנאשם החל להשתלב בקבוצה טיפולית, בנוסף לטיפול הפרטני בו משולב ועד כה, השתתף בשישה מפגשים. כורמי הטיפול מתרשמים כי לאור מצבו הכלכלי המורכב, יש מקום להתחיל בהליך שיקום תעסוקתי. בדיקות השתן אשר מוסר נמצאות נקיות משרידי סמים ומאז ביצוע העבירות נשוא הדיון, לא נפתחו נגד הנאשם תיקים נוספים. הנאשם נישא לבת זוגו והם מצפים לילד.

שירות המבחן ציין כי לאור שיתוף הפעולה של הנאשם מזה שישה חודשים, התמדתו בהליך הטיפול, התקדמותו והמוטיבציה שמביע, הם סבורים כי יש מקום לאמץ את האפיק השיקומי בעניינו ולהטיל עליו צו מבחן למשך שנה. עוד צויין כי להערכתם, הטלת עונש של מאסר בפועל, גם אם ירוצה בדרך של עבודות שירות, יפגע בהשקעת מאמציו וכוחותיו בהליך השיקום הנוכחי. על כן, המליץ שירות המבחן על הארכת המאסר המותנה התלוי ועומד נגדו והשתת צו של"צ בהיקף של 250 שעות אשר יאפשר מחד, להציב גבול להתנהגותו ומאידך, להתפנות להליך הטיפול בו מצוי.

תסקיר רביעי של שירות המבחן תאר את התקדמותו של הנאשם בהליך הטיפול. גורמי הטיפול תיארו כי הוא ממשיך לשתף פעולה בהליך הטיפול, מתמיד בהגעתו לשיחות הטיפוליות אחת לשבוע, מוסר בדיקות שתן פעמיים בשבוע אשר תוצאותיהן נקיות משרידי סם. הנאשם עומד בתכנית שנבנתה לו, פתוח וכן, מגלה יכולת ליישם את השינוי בדפוסי המחשבה וההתנהגות ולהכיר ברווחים מהשינוי שעובר. עוד צויין כי הוא סיים בהצלחה השתתפות בקבוצה טיפולית למתחילים. הוא מביע מוטיבציה להמשיך בדרך זו.

לא נפתחו נגדו תיקים חדשים.

שירות המבחן סבור כי יש לאמץ את ההליך השיקומי בעניינו של הנאשם ולהטיל עליו צו מבחן למשך שנה, הארכת המאסר המותנה התלוי ועומד נגדו והשתת צו של"צ בהיקף של 250 שעות.

דין

בבוא בית המשפט לגזור את דינו של הנאשם, בשלב הראשון, עליו לקבוע את מתחם העונש ההולם. בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, מתחם העונש ההולם יקבע בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמדיניות הענישה הנהוגה. בשלב השני, על בית המשפט לשקול שיקולים ונסיבות אשר אינן חלק מביצוע העבירה בה הורשע הנאשם.

אין להקל ראש כלל ועיקר בחומרת העבירה בה הורשע הנאשם.

רבות נכתב אודות נגע הסמים המסוכנים אשר אינו פוגע רק במשתמשים בו אלא בציבור בכללותו וכן על הצורך לבערו באמצעות ענישה מחמירה ומרתיעה (ראה ע"פ 972/11 מדינת ישראל נ' יונה [פורסם בנבו, 4.7.12]; ע"פ 1274/16 עווד נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו, 6.10.16]. עוד ראה לעניין זה ולעניין הפצת נגע הסמים המסוכנים - ת"פ 18306-12-09 מדינת ישראל נ' סאמר פח'ר אלדין ואח' [פורסם בנבו, 3.4.2011]; ע"פ 2000/06 מדינת ישראל נ' ויצמן [פורסם בנבו, 20.7.2006].

הערך המוגן העומד בבסיס עבירה זו הוא הגנה על שלום הציבור.

מידת הפגיעה בערך המוגן הינה ממשית. על כך מעידים סוג הסם - קוקאין - אשר נופל בגדרי הסמים הקשים והעובדה כי הוא היה מחולק למנות וחלקו מוסלק (חלקו בכיסוי של הנאשם וחלקו מתחת למושב הנהג ברכב). עוד יצויין כי מדובר בכמות סם שאינה מבוטלת וכי הנאשם החזיק גם סם מסוכן מסוג קנאבוס.

בהתאם לענישה הנוהגת בעבירות מעין אלה ובנסיבות העניין, מתחם העונש ההולם אשר הוצג על ידי המאשימה הינו ראוי והוא נע בין 15 חודשי מאסר בפועל לבין 28 חודשי מאסר בפועל.

בעניינו של הנאשם, אני סבורה כי קיימת הצדקה לחרוג מהגבול התחתון של מתחם העונש ההולם, בשל שיקולי שיקום.

הנאשם נמצא בטיפול במסגרת היחידה להתמכרויות ברמלה, החל מאוקטובר 2018. הוא ממשיך לשתף פעולה עם גורמי הטיפול, מתמיד להגיע לשיחות טיפוליות פרטניות באופן קבוע אחת לשבוע, שבהן הוא בוחן את התנהלותו הבעייתית. הוא השתתף בקבוצה טיפולית אותה סיים בהצלחה והוא מוסר בדיקות שתן אשר נקיות משרידי סם. הוא מביע מוטיבציה להמשך ההליך הטיפולי השיקומי ולשינוי אורחות חייו. מאז ביצוע העבירה נשוא התיק דנן, לא נפתחו נגד הנאשם תיקים נוספים. התרשמות גורמי הטיפול, כמו גם שירות המבחן, היא כי הנאשם משקיע מאמצים רבים בשינוי אורחות חייו וכיום, ממוקד בכך ובמשפחה שהקים.

לאחר שקראתי את תסקירי שירות המבחן ושמעתי את טיעוני הצדדים, התרשמתי גם אני מהליך שיקומי משמעותי שעושה הנאשם. בשל כך ובשל נסיבותיו חייו האישיות של הנאשם, כפי שפורטו בהרחבה בתסקירי שירות המבחן, הגעתי לכלל מסקנה כי מדובר בשיקום אשר מצדיק חריגה ניכרת ממתחם העונש ההולם. זאת, על מנת לאפשר לנאשם להמשיך בהליך השיקומי החיובי ולעלות על דרך הישר.

לנאשם עבר פלילי המונה הרשעה בעבירות סמים מספטמבר 2016 אשר בגינה ריצה מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות והושת עליו מאסר מותנה בר הפעלה בן 5 חודשים ולמשך 3 שנים, לבל יעבור עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים.

הגם שמצאתי כי יש מקום לחריגה ניכרת ממתחם הענישה בשל שיקולי שיקום, לא מצאתי כי יש מקום לחריגה כה ניכרת כהמלצת שירות המבחן.

לא התעלמתי מהמלצת שירות המבחן, אך כידוע שירות המבחן אמון על האינטרס של הנאשם ועל אינטרס זה בלבד. בית המשפט הוא שאמון על מכלול האינטרסים, לרבות האינטרס הציבורי. ועל כן, בבואו לגזור את הדין, ישקול את המלצות שירות המבחן, אך ישקול אותן כשיקול בין מכלול השיקולים ולא כשיקול בלעדי - בלתי אין.

לאור האמור לעיל, לאחר ששקלתי כלל הנסיבות הרלוונטיות לעניין, הריני לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

7 חודשי מאסר בפועל אשר ירוצו בדרך של עבודות שירות, בהתאם לחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות מיום 21.11.19.

הפעלת מאסר מותנה בן 5 חודשים אשר הוטל על הנאשם בת"פ 27851-11-15 (שלום ראשל"צ).

עונש זה ירוצה בחופף ובמצטבר לעונש המאסר שהוטל על הנאשם בגין תיק זה, כך שסך הכל ירוצה הנאשם 9 חודשי מאסר בפועל אשר ירוצו בדרך של עבודות שירות.

8 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, לבל יעבור הנאשם עבירה כלשהי על פקודת הסמים המסוכנים שהיא פשע.

6 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים לבל יעבור הנאשם עבירה כלשהי על פקודת הסמים המסוכנים שהיא עוון.

צו מבחן למשך שנה.

הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עונשו ביום 02.01.20 בשעה 8.00 ביחידה לעבודות שירות במפקדת מחוז מרכז, רמלה.

מובהר לנאשם כי עליו לעמוד בכל תנאי עבודות השירות ובכל ביקורות הפתע שיערכו בהן. כל הפרה של תנאי מתנאי עבודות השירות, תביא להפסקתן המינהלית ולריצוי העונש בדרך של כליאה ממשית.

לעניין בקשת המאשימה להכריז על הנאשם "סוחר סמים" ולחלט את הרכב הרשום על שמו של הנאשם וסך של 200 ₪ אשר נתפסו ברכבו -

לא מצאתי להכריז על הנאשם כ"סוחר סמים". בהתאם להוראת סעיף 36א(ב) לפקודת הסמים המסוכנים, לא הוכח כי הנאשם היה אמור להפיק רווח מהעבירה בה הורשע. כמו כן, הוא הואשם והורשע בביצוע עבירה של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית ולא בביצוע עבירת סחר בסם מסוכן.

עם זאת, בהתאם להוראת סעיף 36א(א)(1) לפקודת הסמים המסוכנים, רכבו של הנאשם מסוג מאזדה, מ.ר. 77-781-69, שימש כאמצעי לביצוע העבירה ועל כן, יחולט. כך גם יחולטו 200 ₪ אשר נתפסו ברכבו של הנאשם.

סמים שנתפסו במהלך החקירה - יושמדו.

גזר הדין יועבר אל הממונה על עבודות השירות ואל שירות המבחן.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, ו' כסלו תש"פ, 04 דצמבר 2019, במעמד הצדדים.